

Regije zahtevajo novo strategijo za Alpe

Švicarski Bern v večerni luči, Alpe na obzorju. Makroregija bi vključevala tudi številna mesta v neposredni bližini Alp.

Delovna skupnost alpskih dežel je pred kratkim predstavila dokument o oblikovanju alpske makroregije. Ta poudarja sodelovanje na področju energije, prometa in kmetijstva ter omenja tudi sredstva podpore. O Alpski konvenciji pa ne izgublja ravno veliko besed.

Alpski prostor naj bi v Evropi dobil pomembnejšo vlogo in to je tudi razlog, da o makroregionalni strategiji zdaj razpravljajo najrazličnejši akterji z območja Alp, med njimi tudi Delovna skupnost za alpske dežele (Arge Alp). Dva meseca pred Alpsko konferenco so regije svoje poglede o tem, kako si sploh predstavljajo makroregijo, zbrale v posebnem dokumentu.

Nova solidarnost med Alpami in metropolami, vladami in organizacijami

Makroregija mora regijam zagotavljati predvsem krepitev inovacij in konkurenčnosti na območju Alp. Preostale teme so voda, energija, okolje in podnebje, na drugi strani pa mobilnost in čezalpski promet. Strategija za alpski prostor naj bi pri tem "obravnavala interese gorskih območij kakor tudi medsebojne povezave gorskih območij s sosednjimi metropolami". Trajnostni razvoj Alp zahteva solidarnost med akterji v alpskem loku in metropolah, je prepričan Dominik Sigrist, predsednik Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA). Regije so zato tudi pozvale svoje vlade, naj v oblikovanje in proces vzpostavitve vključijo organizacije in mreže.

Za Alpsko konvencijo res ni prostora?

Seveda je pomembno tudi to, česar regije niso izpostavile - na 25 straneh omenjenega dokumenta namreč Alpska konvencija sploh ni omenjena in tudi v resoluciji ji je namenjena samo stranska vloga: avtorji dokumenta sicer pozdravljajo dejstvo, da želijo pogodbenice same sprejeti sklep na naslednji ministrski konferenci, in jih vabijo k dialogu. So se regije odpovedale Alpski konvenciji in jo razglasile za mrtev instrument? Seznam prednosti, ki jih prinaša makroregija, namreč beremo kot naštevane pomanjkljivosti mehanizmov in inštitucij Alpske konvencije: makroregija zagotavlja pogoje za sodelovanje vseh vladnih ravni in organizacij v alpskem prostoru, prav tako omogoča lažje sodelovanje med državami članicami EU na eni ter Lihtenštajnom, Monakom in Švico na drugi strani. V razpravi o alpski makroregiji pa na Alpsko konvencijo niso vsi pozabili. "Zaradi svoje vsebine je Alpska konvencija edinstvena mednarodna pogodba," pojasnjuje Siegrist in nadaljuje: "In kar je bilo na tej podlagi doseženo, mora postati minimalni standard za varstvo in trajnostni razvoj tudi v širši alpski regiji."

Viri in več informacij na: www.argealp.org/presse-publikationen (de), www.cipra.org/sl/zamedije

Vsebina

[Regije zahtevajo novo strategijo za Alpe](#)

[Gotthard - najdražji odstavni pas v Alpah!](#)

[Prižgimo ogenj in se odpravimo na pot - skupaj s CIPRO Švica](#)

[Dvanajst novih projektov iz programa Območje Alp](#)

[Planinskih pašnikov je vedno manj](#)

[Bavarska izgublja svoje ledenike](#)

[Železnica je mrtva - naj živi železnica!](#)

[V francoskih Alpah kmalu vrtanje z namenom iskanja zalog plina iz skrilavcev?](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Gotthard - najdražji odstavni pas v Alpah!

V Gotthardskem predoru poteka promet v obe smeri, kmalu pa bo to postal dvocevni enosmerni predor z najdražjim odstavnim pasom v Alpah?

bo treba prej ali slej temeljito prenoviti in zato bo najpomembnejši alpski predor v Švici vsaj začasno zaprt. Kar seveda povzroča hudo kri: kanton Ticino je že izrazil bojazen, da bo zaradi zaprtja utrpel gospodarsko izgubo, v drugih kantonih se bojijo nenadne rasti prometa zaradi obvozov, prevozniki dodatnih stroškov, zapriseženi vozniki avtomobilov pa dolgih zastojev.

Gospodarstvo, zlasti je treba omeniti krovno združenje Economiesuisse in švicarsko prevozniško združenje Astag, že dolgo zahteva gradnjo druge cevi. Eden od argumentov naj bi bila varnost voznikov, a švicarska Svetovalna služba za preprečevanje prometnih nesreč je nedavno uspela dokazati, da bi prav druga cev dolgoročno povzročila porast prometa, s tem pa tudi manjšo prometno varnost.

Tu pa so še povsem zasebni interesi, ki bi drugo cev celo gradili in financirali. Pozornost je denimo zbudila ena od bank, ki želi investirati v gradbeni projekt: so torej pristojbine za tranzit lahko sredstvo za ohranjanje vrednosti? Kdor seje infrastrukturo, bo prej ali slej požel več prometa, verjetno pa tudi več cestnin. Gradnja nove cevi naj bi stala okoli 2,8 mrd. švicarskih frankov.

Kdo ve, ali spričo tolikšne vsote in drugega prostega vozišča še vedno velja obljuba o zaprtju "odstavnega pasu" za promet, če bi pred predorom prihajalo do zastojev?

Viri in več informacij na:

www.news.admin.ch/message/index (de), www.alpeninitiative.ch/web/alpeninitiative (de), www.nzz.ch/aktuell/schweiz (de)
www.blick.ch/news/politik (de)

Novice iz CIPRE

Prižgimo ogenj in se odpravimo na pot - skupaj s CIPRO Švica

Ogenj od nekdanjega naznanja preteče nevarnosti - letošnje poletje bo opozorilo na problematiko intenzivne rasti tranzitnega prometa.

Letošnje poletje bo vroče! CIPRA Švica vas namreč vabi, da sodelujete v akciji "Ogenj v Alpah" in se udeležite pohodniške ture "Alpine Power". Akcija "Ogenj v Alpah" se bo "razplamtela" 11. avgusta 2012. Letošnji kresovi, ki bodo v znamenje solidarnosti zagoreli od Dunaja do Nice, bodo opozorili na nujnost uvedbe alpske tranzitne borze kot tistega instrumenta, ki bi lahko pomagal pri omejitvi tranzitnega prometa. Gre za neposreden poziv politiki in upravi, da se zavzameta za upravljanje prometa na vsealpski ravni in da cilj preusmerjanja tovora začneta jemati resno. Čezalpsko razpoložena bo CIPRA tudi zaradi praznovanja 60. letnice svojega delovanja. Tako bo organizirala pohodniško turo "Alpine Power", ki bo udeležence v različnih etapah vodila po alpskih državah, tem pa se bodo lahko na posameznih ali daljših odsekih ture pridružili vsi, ki bi želeli sodelovati. Tura, ki bo trajala 49 dni -

začela se bo 18. avgusta 2012 v Mälsu v Lihtenštajnu, končala pa 5. oktobra 2012 v italijanskem kraju Bagni del Masin - bo idealna priložnost za spoznavanje inovativnih občin, naravnih parkov, spornih projektov in zavzetih posameznikov, kakor tudi za preživljanje prijetnih večerov ob pokušanju vin in okusnih enoločnic. Udeležba je brezplačna, za hrano in prenočišče pa bodo morali udeleženci poskrbeti sami. Potek pohodniške ture "Alpine Power" lahko spremljate na Facebooku: www.facebook.com/CIPRA.org.

Viri in več informacij na:

www.feuerindenalpen.com (en), www.cipra.org/sl/60-let/alpine-power

Novice iz Alp

Dvanajst novih projektov iz programa Območje Alp

Izbor projektov, ki so bili povabljeni v okviru razpisa programa EU Območje Alp, je končan: programski odbor je večji del finančnih sredstev odobril dvanajstim projektom. In kateri projekti in teme so bili izbrani? To je bil predvidoma zadnji razpis v aktualnem programskem obdobju Območja Alp. Za projekte, ki so kandidirali v kategorijah konkurenčnost, prometna dostopnost in okolje, je bilo na voljo 24 mio. evrov. Iskane so bile ideje, kako obvladati priložnosti in izzive, ki jih na območju Alp prinašajo demografske spremembe in trajnostna mobilnost. Prijaviti je bilo mogoče tudi projekte, ki se posvečajo izdelavi konceptov ravnanja pri soočanju z navzkrižjem interesov varstva narave in proizvodnje energije. Eden od izbranih dvanajstih projektov je recharge.green. Da stroški za družbo dolgoročno ne bi presegli vrednosti dobičkov, ki jih prinaša proizvodnja električne energije, je nujna raba obnovljivih virov, ki je sprejemljiva za naravo. Projektni partnerji, ki sodelujejo pri projektu recharge.green, med njimi tudi CIPRA, bodo v naslednjem triletnem obdobju zato pripravili ustrezno strategijo in oblikovali instrumente, ki bodo omogočali za naravo sprejemljivo rabo obnovljivih virov energije. Energija je osrednja tema tudi pri projektih AlpStore in GeoMol, ki poskušata poiskati rešitve za skladiščenje obnovljivih virov energije. Dva projekta se bosta posvetila pripravi zasnove trajnostne mobilnosti, ki naj bi se izvajale na urbanih območjih oz. v regijah. Tu je še projekt, v okviru katerega bodo partnerji iskali ustrezne informacijsko tehnološke rešitve, s katerimi bi v zdravstvu zmanjšali stroške in povečali učinkovitost.

Program teritorialnega sodelovanja Območje Alp je najpomembnejši mednarodni subvencijski program za Alpe. Zadnji projekti iz trenutnega programskega obdobja se bodo zaključili leta 2015. Trenutno je v pripravi zasnova za prihodnje izvajanje programa EU, o čemer bo jeseni potekalo tudi več razprav.

Viri in več informacij na: www.alpine-space.eu/information-center/news/ (en), www.alpine-space.eu/about-the-programme (en)

Planinskih pašnikov je vedno manj

Kot ugotavlja prvo vmesno pregledno poročilo o pripravi atlasa planinskih pašnikov, se število tovrstnih pašnih površin, ki so še v uporabi, občutno zmanjšuje. V nadaljevanju pregled rezultatov, ki jih prinaša poročilo. Gre za publikacijo, ki predstavlja razvoj planinskih pašnikov od leta 1900 dalje na območju regij, povezanih v delovno skupnost alpskih dežel: Bavarska, Graubünden, St. Gallen, Salzburg, Tirolska, Vorarlberg, Južna Tirolska in Trentino. Atlas bo izšel naslednje leto, prvi prispevki pa so bili predstavljeni že zdaj. V osmih regijah je danes v uporabi okoli 9.500 planinskih pašnikov s prevlado mlade in jalove živine. Planine, na katerih je pomembna mlečna proizvodnja, najdemo le še v Vorarlbergu, Trentinu in obeh švicarskih kantonih.

Število planinskih pašnikov se v zadnjem stoletju ni kaj bistveno spremenilo: v nekaterih regijah jih je manj, v drugih je pašnikov več, denimo zato, ker je prišlo do porazdelitve zemljišča med pašne upravičence iz vaških skupnosti. Sicer pa se število pašnikov, ki jih uporabljajo, stalno zmanjšuje, za kar obstajajo trije razlogi: razen v Švici za mleko s planin ni več na voljo finančnih sredstev, zato krave ostajajo v dolini, planinsko gospodarstvo pa tudi sicer ne zadostuje za preživetje; raba zemljišč, kjer so potekale delovno intenzivne dejavnosti, se danes opušča, saj se dohodek ustvarja z opravljanjem nekmetijske dejavnosti; subvencijska sredstva pa so vezana predvsem na število glav živine, kar zagotovo ne spodbuja ohranjanja gorskih pašnikov.

Nazadovanje planinskih pašnikov ima seveda vidne posledice: travniki so se zaradi opuščanja paše začeli zaraščati in spreminjati v gozd, stara kulturna krajina izginja, biotska raznovrstnost pa je vedno manjša. Po drugi strani pa več gozda pomeni tudi učinkovitejše varstvo pred erozijo in visokimi vodami ter skladiščenje večjih količin CO₂.

Viri in več informacij na: www.almtage2012.com/app/download/5785233346 (de), www.almtage2012.com/app/download/5785236192 (de), <http://kurier.at/wirtschaft> (de), www.provincia.bz.it/usp/285.asp?aktuelles (it)

Bavarska izgublja svoje ledenike

Bavarsko Ministrstvo za okolje je objavilo prvo poročilo o stanju ledenikov v nemških Alpah. Prihodnost za tamkajšnje ledene velikane ni prav nič rožnata. Bavarski ledeniki bodo povsem izginili že v bližnji prihodnosti, so zapisali avtorji prvega poročila, ki ga je javnosti prve dni julija predstavilo bavarsko Ministrstvo za okolje. Poročilo omenja pet ledenikov, med njimi tudi tri manjše. Njihova skupna površina danes meri le še 0,7 km², medtem ko je pred približno dvema stoletjema znašala štiri kvadratne kilometre.

čez dve do tri desetletja bo tako obstajal samo še ledenik Höllentalferner na pogorju Zugspitze. Ker je obdan z visokim skalovjem, ki ga ščiti pred obsevanjem sonca in ga še dodatno oskrbuje s snegom iz plazov, se bo rastočim temperaturam lahko upiral nekoliko dlje časa.

Za izvajanje ukrepov preprečevanja podnebnih sprememb in energijskega preobrata bo Bavarska v prihodnjem petletnem obdobju namenila predvidoma več kot milijardo evrov. Bavarski socialdemokrati (SDP) so že izrazili svoje nezadovoljstvo nad tem, da je konservativna vlada v zadnjih treh desetletjih za varstvo podnebja storila občutno premalo, saj taljenja ledenikov samo z nameščanjem dodatnih snežnih topov v bavarskih gorah pač ni mogoče zaustaviti.

Viri in več informacij na: www.bestellen.bayern.de/application/stmug (de), <http://bayernspd-landtag.de/presse/details> (de), www.br.de/fernsehen/bayerisches-fernsehen (de)

Železnica je mrtva - naj živi železnica!

Medtem ko Francija in Švica skupaj upravljata vlak, ki vozi med francoskim Saint Gervaisom in švicarskim Martignyjem, pa v Italiji ukinjajo vlakovne povezave - prizadeta so predvsem gorska območja. Kljub izrazitemu nezadovoljstvu prebivalcev in političnih predstavnikov bodo ukinjene železniške proge v Piemontu, s katerimi upravlja podjetje Trenitalia. Odločitev je prizadela predvsem podeželje. V Združenju gorskih občin (UNCEN) so že izračunali, da je samo v Piemontu tovrstna odpoved vlakov prizadela okoli 300.000 dnevnih migrantov. Ti lahko sedaj namesto z vlakom deloma potujejo z avtobusi, kar pa še povečuje obseg prometa na cestah.

Še pred nekaj leti je grozila nevarnost, da bodo pristojni ukinili tudi železniško progo med Saint Gervaisom v Savoiji in Martignyjem v Švici, a železniški podjetji iz obeh držav, ki upravljata progo, sta se dogovorili za nadaljne skupno upravljanje in tako vsako leto na 52 kilometrov dolgi progi potuje okoli 800.000 ljudi, predvsem turistov. A take sreče žal niso deležne vse zgodovinske železniške proge med Francijo in Švico: Društvo za ponovno obratovanje vlaka na progi, ki vozi od Saint Gingolpha v Švici v francoski Évian-les-Bains, je že napovedalo, da bo 22. septembra progo simbolično odprlo za promet in tako opozorilo na počasna obnovitvena dela.

Vir in več informacij: www.tdg.ch/geneve/france-voisine (it), <http://torino.repubblica.it/cronaca/2012/06/09/news> (it), www.sauvonsletonkin.com/ (fr), <http://alpes.france3.fr/info> (fr)

V francoskih Alpah kmalu vrtanje z namenom iskanja zalog plina iz skrilavcev?

Francoska vlada je izdala dovoljenje za raziskovalno vrtanje, s katerim bi pridobivali zemeljski plin iz skrilavcev - tudi na območju Alp. Prebivalcu so se projektu odločno uprli in odšli na cesto. Gorski masiv Bauges v francoskih Apneniških Alpah je Unescov geopark, regionalni naravni park, pa tudi tisto območje, za katero sta bili izdani dovoljenji za raziskovalno vrtanje z namenom iskanja zalog zemeljskega plina iz skrilavcev. Rudarski predpisi imajo tukaj večjo veljavo kot okoljevarstvena zakonodaja. Za celotno območje Francije so pristojni organi izdali 61 tovrstnih dovoljenj - samo za departmaje, ki v celoti ali le deloma ležijo znotraj območja veljavnosti Alpske konvencije, obstaja kar 13 dovoljenj! Seznam dovoljenj je junija objavila Nicole Bricq, takrat še ministrica za okolje.

Nasprotovanje raziskovalnim vrtinam je izredno veliko: pred dvema tednoma so svoje odločno nasprotovanje izkoriščanju mineralnih olj na območju celotne države ostro izrazili predstavniki 260 organizacij. Že aprila je okoli 40 nevladnih organizacij pozvalo Evropski parlament, naj prepove vrtanje zaradi izkoriščanja zemeljskega plina iz skrilavcev. Francija pa je t. i. fracking z zakonom prepovedala šele julija 2011: plin iz skrilavcev lahko pridobivajo le tako, da z mešanico vode in kemikalij lomijo kamnino, torej s hidravličnim lomljenjem, ki pa ima zelo slabe posledice za tla in podzemne vodne zaloge. Zakaj je torej Sarkozyjeva vlada sploh izdala dovoljenja za raziskovalno vrtanje? Okoljske organizacije se bojijo, da bo naftna industrija na območju Alp začela izkoriščati plin iz skrilavcev takoj, ko bodo na voljo "čistejša" metode, kot je fracking.

Vir in več informacij: www.developpement-durable.gouv.fr/spip (fr), www.ledauphine.com/savoie/2012/02/28 (fr), www.ledauphine.com/haute-savoie/2012/04/12 (fr), <http://stopgazdeschiste.org/> (fr), www.amisdelaterre.org (fr), www.gaslandthemovie.com/whats-fracking (en)

Prireditve

Alpine Power - step by step together: Pohodništvo v

Dolomitih. 20.7.2012 – 22.7.2012. Dolomiten, Vinschgau/IT.

Jezik: de, it. Organizira: CIPRA Südtirol, c/o Dachverband für Natur- und Umweltschutz, Bozen/IT. [Več o tem »](#)

60 Jahre CIPRA - Festakt auf der Sücka.

16.8.2012. Sücka, FL. Organizira: CIPRA Liechtenstein, c/o LGU, Schaan/FL.

[Več o tem »](#)

ALPSTAR Workshop: Podnebno nevtralne Alpe =

kakovostno življenje. 20.9.2012. Sonthofen. Jezik: de, en.

Organizira: Verein Alpenstadt des Jahres e.V., Schaan/FL. [Več o tem »](#)

3. študentski planinski tabor.

21.7.2012 – 27.7.2012. Litija/SL. Jezik: sl. Organizira: Planinsko Društvo Litija, Litija/SI. [Več o tem »](#)

Saj ni res, pa je!

... Veter v laseh, od mraza pordela koža na konici nosa, enkrat žgoče sonce, spet drugič dež, ki prši v obraz. Svet v globini se enakomerno odmika z visoko hitrostjo, a nikakor prehitro.

V prsih občutek svobode, kot ga pozna ponosen orel. Natančno tak duh preveva pohodniško gospodo, ko se z novo in v svetu prvovrstno - dvonadstropno, zastekljeno in okroglih 28 milijonov švicarskih frankov vredno - gondolo cabrio, dviguje proti Stanserhornu v osrednjem delu Švice. Na prvo vožnjo so jo pospremili zvoki alpskih rogov in cerkveni blagoslov. Tresljaji nosilne vrvi, po kateri teče kabinska žičnica, čudovitega razgleda na Vierwaldstättsko jezero ne zmotijo, stabilizatorji preprečujejo premočna nihanja, vozovnica za šest minut in petnajst sekund vožnje pa stane borih 34 frankov. Zbogom, nehvaležni čas drdrajočih sedežnic, opozorilnih tabel z napisi

Konferenca/kongres: **International Mountain Forum.**
10.10.2012 – 12.10.2012. Zakopane. Organizira: The Tatra Agency
of Development, Promotion and Culture, Zakopane/PL. [Več o tem »](#)

Slikovni material: mafa/ pixelio.de, Rainer Sturm/ pixelio.de, sunbeer/ flickr.com

"Zibanje prepovedano" - zbogom, nostalgija!
Viri in več informacij na: www.stanserhorn.ch/de/bahn/cabrio/ (de)